

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗ, Οἱ Ἅγιοι Κύριλλος καὶ Μεθόδιος οἱ τῶν Σλάβων ἀπόστολοι καὶ ἡ Βασιλικὴ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου Θεσσαλονίκης, Συμβολὴ πρὸς διαλεύκανσιν τοῦ προβλήματος τοῦ Οἴκου τῶν ἁγίων καὶ ἐρμηνεῖαν ὠρισμένων ψηφιδωτῶν καὶ ἐπιγραφῶν τοῦ Ἁγ. Δημητρίου Θεσσαλονίκης, Ἀθῆναι 1969, σχ. 8 σελ. 141 μετὰ 13 πινάκων.

Ἡ παροῦσα μελέτη εἶναι ἡ τρίτη τοῦ καθηγητοῦ Μπονή, δι' ἧς οὗτος ἐπιχειρεῖ νὰ ἐξιχνιάσῃ ἐκ διαφόρων κειμένων καὶ ἐκ τῶν εἰκονογραφικῶν καὶ τῶν ἐπιγραφῶν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου τὸν κύκλον τῶν συγγενικῶν προσώπων τῶν σχετιζομένων πρὸς τὸν Λέοντα Δρουγγάριον τὸν πατέρα τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου. Καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ τὰ εἰκονιζόμενα πρόσωπα συντείνουν εἰς τὴν ἐπαλήθευσιν τῆς εἰκασίας τοῦ συγγραφέως ὅτι τὸ ψηφιδωτὸν τοῦ Ἁγ. Δημητρίου τὸ εἰκονίζον δύο παῖδας ἐκατέρωθεν αὐτοῦ δὲν παριστᾷ εἰ μὴ τοὺς παῖδας τοῦ Λέοντος Δρουγγαρίου Κύριλλον καὶ Μεθόδιον τοὺς μετέπειτα ἀποστόλους τῶν Σλάβων καὶ ἁγίους. Οὕτω βεβαιοῦται οὐ μόνον ἡ ἑλληνικὴ καταγωγὴ τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ ἡ βασιλικὴ συγγενεὶά των, ὡς δεικνύουν καὶ τὰ διαγράμματα συγγενείας τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς βιογραφίας τοῦ θείου των Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου. Ἡ σύμπτωσης τῶν ὀνομάτων τῆς συγγενείας τοῦ Λέοντος Δρουγγαρίου ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου καὶ ἐν τῇ βιογραφίᾳ τοῦ Θ. Στουδίτου εἶναι τόσον ἐκτεταμένη ὥστε θὰ ἦτο περίεργον θαῦμα νὰ ὀφείλεται τοῦτο εἰς τὴν τύχην καὶ ὄχι εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ ναοῦ ὑπὸ τοῦ Λέοντος Δρουγγαρίου.

Ὁ συγγραφεὺς πρὸς πλήρη διαλεύκανσιν τῶν ἀνωτέρω συγγενειῶν, αἰτίνας ἐκτείνονται εἰς ἀρχιεπισκόπους καὶ ἀξιωματούχους πολιτικούς καὶ στρατιωτικούς καὶ πρόσωπα ὑψηλῆς κοινωνικῆς τάξεως, προτίθεται νὰ προβῇ εἰς νέαν ἔκδοσιν τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου.

Π. Κ. Γ.

* * *

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΑΝΑΚΗ, α) Βίωσις Σμυρναίου καὶ Μόσχου Συρακοσίου Ειδύλλια, Κείμενον, Μετάφρασις πεζῆ καὶ ἔμμετρος, Σχόλια, ἐν Σύμφω ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Φρέρη 1969, σχ. 8 σελ. 129.

β) Ὀπλιανοῦ Κυνηγετικά, Βιβλία Α' καὶ Β' Κείμενον, Μετάφρασις, Σχόλια, ἐν Σύμφω ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Φρέρη 1969, σχ. 8 σελ. 170.

Ὁ λίαν γνωστὸς διὰ τὰς λαμπρὰς ἐρμηνευτικὰς ἐκδόσεις του μετὰ σχολίων ἀρχαίων συγγραφέων, ἰδίᾳ τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς, φιλόλογος Ἀντώνιος Κανάκης παρουσίασε κατὰ τὸ ἔτος 1969 δύο λαμπρὰς ἐκδόσεις του ἐπὶ πλέον. Κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀμφοτέρων τὰ σχόλια εἶναι πλουσιώτατα, ἡ εἰσαγωγὴ ἐμπεριστατωμένη καὶ ἡ μετάφρασις χαρίεσσα. Ὁ ἀπόφοιτος τοῦ γυμνασίου δύναται τῇ βοήθειᾳ τῶν σχολίων καὶ τῆς μεταφράσεως νὰ χαρῇ καὶ τοῦ πρωτοτύπου τὴν χάριν

διαφωτιζόμενος ἐκ τῶν στοιχείων τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τῶν σχολίων περὶ τῶν ἀγνώστων γλωσσικῶν καὶ πραγματολογικῶν στοιχείων τοῦ κειμένου.

Εἰς τὸ α' ἔργον ἐκτὸς τῶν εἰδυλλίων καὶ τῶν ἀποσπασμάτων παρατίθενται καὶ μιμήσεις νεωτέρων—Λατίνων καὶ Ἑλλήνων καὶ Ἰταλῶν καὶ Βυζαντινῶν καὶ Νεοελλήνων. Εἰς τὸ β' ἔργον ἐκθέτει τὰς χαρίεντας στίχους τῶν βιβλίων Α' καὶ Β' περὶ τοῦ κυνηγίου, τῶν κυνηγῶν καὶ τῶν ὄπλων καὶ ἰδιαιτέρως περὶ τῶν ἵππων καὶ τῶν κυνῶν, περὶ τῶν εἰδῶν κυνηγίου καὶ τοῦ θελγῆτρου του, περὶ τοῦ κυνηγίου τῶν διαφόρων ζώων, λαγωῦ, ταύρων, ἐλάφων, βουβάλων, δορκάδων, αἰγάγων καὶ ἄλλων ζώων ἐλληνικῶν καὶ ξένων χωρῶν.

Ἀμφοτέρων τῶν ἔργων ἡ εἰς Νέα Ἑλληνικὴ μετὰ τοῦ πρωτοτύπου ἔκδοσις θὰ βοηθήσῃ εἰς γνωριμίαν τῶν θησαυρῶν τῆς Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων καὶ θὰ δώσῃ ζωηρὰν εἰκόνα τοῦ βίου, τῶν συνηθειῶν καὶ τῶν γνώσεων τῆς τότε ἐλληνικῆς κοινωνίας, ἡ ὁποία ὑπῆρξε καὶ τὸ πρότυπον διὰ τὴν πνευματικὴν ἐξέλιξιν τῶν Ῥωμαίων.

Π. Κ. Γ.

* * *

Γ. Π. ΠΑΛΙΚΟΥ (ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΥ), Οἱ τελευταῖοι Κομνηνοί, δρᾶμα εἰς δύο μέρη, Ἀθήναι 1968, σχ. 8 μ. σελ. 265.

Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο δρᾶμα ἀναφέρεται κυρίως εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξιον Β' Κομνηνὸν καὶ τὸν ἐξάδελφόν του Ἀλέξιον τὸν Πρωτοσεβαστὸν κατὰ τὸ πρῶτον μέρος, εἰς τὸν θεῖον δὲ τούτων, τὸν Ἀνδρόνικον Α', κατὰ τὸ δεύτερον.

Εἰς τὸ ἔργον συντίθενται μὲ πιστότητα τὰ πολυποίκιλα γεγονότα τῆς σκοτεινῆς ἐκείνης ἐποχῆς καὶ προβάλλονται εἰς τὸ γνήσιον πλαίσιον τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκρατορικοῦ περιβάλλοντος. Οἱ στοχασμοὶ καὶ αἱ διαθέσεις τῶν δρώντων προσώπων, οἱ λόγοι καὶ αἱ πράξεις των, αἱ ὑποκρισαὶ καὶ τὰ προσχήματά των ἔναντι τῆς ζωηρῆς παρακολουθοῦσης τὰ γεγονότα τοῦ δημοσίου βίου κοινῆς γνώμης μουσῶν τὸν ἀναγνώστην τοῦ δράματος εἰς τὴν νοοτροπίαν καὶ τὰς μεθόδους τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ βυζαντινοῦ κράτους κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην περίοδον καὶ τὸν διαφωτίζουν διὰ τὰ αἴτια τῆς βαθμιαίας καταρρεύσεώς του. Ἐν τῇ πλοκῇ τῶν γεγονότων διαζωγραφοῦνται ἐπιτυχῶς τὰ κύρια πρόσωπα καὶ διαγράφεται σαφῶς ὁ κρατικὸς βίος μὲ τὴν ποικιλίαν τῶν χαρακτήρων τῶν βασικωτέρων παραγόντων του, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου διαγιγνώσκεται τὸ λαϊκὸν ἦθος. Ἡ θρησκοληψία, ἡ ὑποκρισία καὶ ἡ διαφθορὰ τοῦ ἀνακτορικοῦ περιβάλλοντος, ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν κηδεμόνων τοῦ θρόνου, ἡ συνωμοτικότης τῶν αὐλικῶν, ἡ εὐτέλεια τοῦ χαρακτῆρος ὑψηλῶν ἀξιωματοῦχων τοῦ κράτους ἢ ἡ ἀκεραϊότης μερικῶν, ἡ παντοδυναμία τῶν ξένων μισθοφόρων ἐξεικονιζόμενα μὲ ἐνάργειαν προκαλοῦν τὸ ζωηρὸν διαφέρον καὶ κινοῦν εἰς σκέψεις τὸν ἀναγνώστην. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος ἐξεικονίζεται ἀριστοτεχνικῶς καὶ μὲ ψυχαναλυτικὴν δεινότητα ἡ σατανικὴ